

การจัดการวัชพืชโดยไม่ใช้สารกำจัดวัชพืช คืออะไร

ประเทศไทยนำเข้าสารกำจัดวัชพืชเป็นสัดส่วนถึง 50 เปอร์เซ็นต์ของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช แต่การจัดการวัชพืชในนาข้าวนั้นยังมีทางเลือกอีกหลากหลายโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งสารเคมีดังนี้

การเตรียมดิน

การไถตะหรือไถแปร และทำเทือก หากมีการเว้นช่วงพอสสมควรและจัดการให้วัชพืชงอกขึ้นมาโดยให้แปลงนามีความชื้นแต่ไม่มีน้ำขัง จะเป็นการล่อให้วัชพืชเกือบทุกชนิด ข้าวเรือ และข้าววัชพืชงอกขึ้นมาแล้วทำการไถกำจัดทิ้ง แม้จะเสียเวลาไปบ้างแต่การเตรียมดินแต่ละครั้งจะเป็นการทำลายเมล็ดวัชพืชที่สะสมอยู่ในดินให้ลดลงไปเรื่อยๆ

การใช้ระดับน้ำควบคุม

การเตรียมดินอย่างดีโดยมีการปรับระดับผิวดินให้สม่ำเสมอไม่ลาดเทไปทางใดทางหนึ่ง จะทำให้สามารถไขน้ำเข้าแปลงนาได้อย่างรวดเร็วและน้ำท่วมขังอย่างสม่ำเสมอเพื่อคุมไม่ให้วัชพืชงอก โดยเฉพาะการทำนาหว่านน้ำตมหากสามารถไขน้ำเข้าได้เร็วภายใน 7 วัน จะให้ผลในการควบคุมวัชพืชได้ใกล้เคียงกับการใช้สารกำจัดวัชพืช

การใช้วิธีการปลูกที่ป้องกันวัชพืชได้ดี

การปลูกข้าวโดยวิธีการหว่านน้ำตมที่ใช้เมล็ดข้าวออกวิธีหว่านข้าวแห้ง หรือหยอดเป็นหลุมซึ่งใช้เมล็ดข้าวแห้งนั้น วัชพืชจะงอกในเวลาใกล้เคียงกับข้าว หลังหว่านยังต้องปล่อยให้แปลงปลูกอยู่ในสภาพไม่มีน้ำขังเปิดโอกาสให้วัชพืชขึ้นได้มาก การใช้วิธีการปลูกแบบปักดำไม่ว่าจะใช้แรงงานคนหรือเครื่องปักดำหรือวิธีการปลูกแบบหว่านต้นกล้า (parachute) โดยหลังปลูกต้องขังน้ำทันทีด้วยความลึกประมาณ 5 ซม. หากเตรียมแปลงอย่างดีไม่มีเศษชิ้นส่วนของวัชพืชที่จะงอกขึ้นมาอีก และแปลงเรียบสม่ำเสมอทำให้น้ำท่วมขังผิวดินได้หมด จะควบคุมวัชพืชส่วนใหญ่ได้

การปลูกข้าวโดยใช้เมล็ดข้าวแห้ง หรือเมล็ดที่เริ่มงอก ซึ่งหากปลูกโดยวิธีหว่านต้นข้าวที่ขึ้นกระจัดกระจายจะจัดการวัชพืชด้วยความลำบาก หากเปลี่ยนมาเป็นการหยอดเป็นหลุม หรือโรยเป็นแถวจะทำให้การใช้แรงงานคนถอน หรือใช้จอบตากกลางทำได้สะดวกขึ้น และหากมีวัสดุคลุมดินที่เหมาะสมเช่นฟางข้าวพันธุ์เดียวกันมาคลุมแปลงนาตั้งแต่เริ่มปลูกก็จะควบคุมวัชพืชส่วนใหญ่ได้เนื่องจากวัชพืชจะไม่สามารถงอกขึ้นมาได้

การใช้ระบบการปลูกพืช

การปลูกพืชอื่นสลับกับการทำนาเช่นการปลูกถั่วเหลืองหลังนาแล้วมีการจัดการวัชพืชที่ดีจะทำให้ปริมาณวัชพืชในฤดูทำนาครั้งต่อไปนั้นมีน้อยลง

การป้องกันการแพร่ระบาดของวัชพืชเข้ามาในพื้นที่

การทำความสะอาดอุปกรณ์ในการทำนา โดยเฉพาะรถเกี่ยวนาตัวก่อนลงทำงาน จะป้องกันเมล็ดวัชพืชรวมทั้งข้าววัชพืชที่ติดมาหล่นร่วงลงในแปลงนา นอกจากนี้การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ไม่ได้มาตรฐานก็เป็นอีกทางหนึ่งที่อาจมีเมล็ดวัชพืช และเมล็ดข้าววัชพืชหรือแม้แต่เมล็ดข้าวพันธุ์อื่นปะปนมาด้วย ดังนั้นการเอาใจใส่และมีการปฏิบัติอย่างพิถีพิถัน ในเรื่องเหล่านี้จะช่วยป้องกันวัชพืชเข้ามาระบาดในพื้นที่ได้

เอกสารความรู้ fact sheet

